

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบบ
กรรมทางชุมพรรำลีก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดชลบุรี

กัณฑ์ธิมา ภู่รีโจน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2549

ISBN 974-5028-03-7

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ภัณฑ์ริมา ภูริโจน์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

.....
.....
(ดร.วิมลรัตน์ จตุรานันท์) ประธาน

.....
.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรี ชัดเจ้ม) กรรมการ

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....
.....
(รองศาสตราจารย์นลินี นำเรอราช) ประธาน

.....
.....
(ดร.วิมลรัตน์ จตุรานันท์) กรรมการ

.....
.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรี ชัดเจ้ม) กรรมการ

.....
.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชิต สุรัตน์เรืองชัย) กรรมการ

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....
.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)
วันที่ 19เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2549

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ประสบความสำเร็จด้วยได้รับความกรุณาอย่างดีเยี่ยมจาก ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลักความคุณวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สตรี ขัดเจ้ม อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมความคุณวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำในการดำเนินงาน ศึกษาวิจัยที่ถูกต้อง และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเสียสละเอาใจใส่เป็นอย่างดี ผู้วิจัยสึกษางานซึ่งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอทราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอทราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงแก้ไขทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้เขียนวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบหลักสูตร และเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ตลอดทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำวิทยานิพนธ์ ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนสิงห์สมุทร รองผู้อำนวยการ สถานศึกษาฯ คณะครุ นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาโรงเรียนสิงห์สมุทร และบุคลากร ในชุมชน ตลอดจนวิทยากรในห้องถัง และผู้ที่เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยทุกท่าน ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในงานวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิผู้เป็นเจ้าของผลงานที่ปรากฏในรายงานนุกรมท้ายเล่ม ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า รวบรวมเรียนเรียง และอ้างอิงเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย

คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบเป็นสิ่งตอบแทนคุณบิดา นารดา ครูอาจารย์ผู้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ ความเมตตากรุณา ตลอดจนสามี และผู้มีพระคุณ ทุกท่านที่ให้การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้

กัณฑ์ธิมา ภูริโจน์

47925306: สาขาวิชา: หลักสูตรและการสอน; กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน)

คำสำคัญ: หลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ/ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ/ ระบบ
กรรมหลวงชุมพรรำลีก

กัณฑ์ธินา ภูริโจน: การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้
ศิลปะ เรื่อง ระบบกรรมหลวงชุมพรรำลีก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดชลบุรี
(THE DEVELOPMENT OF THE INTEGRATED LOCAL CURRICULUM IN ART SUBJECTS
ON RABUM KROM-MA-LOUNG CHUMPORN RUMRERG FOR MATTIAYOMSUOKSA I
STUDENTS IN CHON BURI PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: วินลรัตน์ จตุรานันท์,
ค.ค., เศรี ขั้ดแแม้ม, ค.ค. 288 หน้า. ปี พ.ศ. 2549. ISBN 974-5028-03-7

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ กลุ่ม
สาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบบกรรมหลวงชุมพรรำลีก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
จังหวัดชลบุรี มีกระบวนการและการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างหลักสูตร 2)
การประเมินหลักสูตรก่อนนำไปใช้ 3) การทดลองใช้หลักสูตร และ 4) การปรับปรุงแก้ไข
หลักสูตร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 35 คน โรงเรียนสิงห์สมุทร
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ได้มามโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดทักษะทางการปฏิบัติ และมาตราวัดเขตคิดของ
นักเรียน การวิเคราะห์ใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (*t-test*) และค่าร้อยละ
ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ได้หลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการที่มีคุณภาพสูง หลักสูตรมีองค์ประกอบครบถ้วน
มีความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้
2. ผลการทดลองใช้หลักสูตร ซึ่งให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการ
ทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบบกรรมหลวงพร
รำลีก สูงกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีทักษะ
ทางการปฏิบัติหลังทดลองใช้หลักสูตรในระดับดี และนักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนตามหลักสูตร
ท้องถิ่นแบบบูรณาการอยู่ในระดับดี

47925306: MAJOR: CURRICULUM AND INSTRUCTION; M.Ed. (CURRICULUM AND INSTRUCTION)

KEYWORDS: INTEGRATED LOCAL CURRICULUM/ ART SUBJECTS/ RABUM KROM-MA-LOUNG CHUMPORN RUMRERG

PUNTIMA PUREEROTE: THE DEVELOPMENT OF THE INTEGRATED LOCAL CURRICULUM IN ART SUBJECTS ON RABUM KROM-MA-LOUNG CHUMPORN RUMRERG FOR MATTHAYOMSUOKSA I STUDENTS IN CHON BURI PROVINCE.
THESIS ADVISORS; WIMONRAT CHATURANON, Ph.D., SEREE CHADCHAM, Ph.D.

288 P. 2006. ISBN 974-5028-03-7

The purpose of this research was to develop the integrated local curriculum in art subject group on Rabum Krom-Ma-Loung Chumporn Rumrerg for Matthayomsuksa I students in Chol Buri Province. There were four steps for the curriculum development procedure:

1) Curriculum Development, 2) Evaluation before Implementation, 3) Curriculum Implementation, and 4) Curriculum Revisable. The samples used in this research consisted of 35 Matthayomsuksa I students at Singsamut School, Chol Buri Province, in the second semester of the academic year 2005. The instruments used for this research were an achievement test, performance tests and attitude scale. The data were analyzed through use of mean, standard deviation, t-test and the percentage.

The results were as follows:

1. The integrated local curriculum was rated at a high quality. The content of the curriculum was comprehensive, and appropriate for local communities. Also the curriculum could be applied for teaching and learning.
2. The student's achievement for the post-test was significantly higher than that of the pre-test ($p < .01$). The student's performance for the post-test was at a good level. The student's attitude towards the curriculum revealed in the posttest was highly satisfied.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๒
สารบัญ.....	๓
สารบัญตาราง.....	๔
สารบัญภาพ.....	๕
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร.....	9
การมุ่งมาน.....	21
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ.....	26
การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....	38
การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	39
ข้อมูลโรงเรียนและห้องถัน.....	40
ประวัติผลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาทการเกียรติวงศ์	
กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์.....	42
ความเป็นมาของระบบกรมหลวงชุมพรฯลักษณ์.....	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	46
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
การสร้างหลักสูตร.....	51
การประเมินหลักสูตรก่อนนำไปใช้.....	57

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การทดลองใช้หลักสูตร.....	59
การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร.....	72
4 ผลการวิจัย.....	74
สัญลักษณ์ที่ใช้ในนำเสนอผลงานวิจัย.....	74
ผลการประเมินหลักสูตร.....	74
ผลการทดลองใช้หลักสูตร.....	75
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	83
สรุปผลการวิจัย.....	83
อภิปรายผล.....	84
ข้อเสนอแนะ.....	90
บรรณานุกรม.....	92
ภาคผนวก.....	97
ภาคผนวก ก แบบสอบถามความคิดเห็น.....	98
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	105
ภาคผนวก ค หลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-5 เอกสารประกอบหลักสูตร.....	107
ภาคผนวก ง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะทางการปฏิบัติ และ ^{วัดเจตคติทางการเรียน.....}	168
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์และรายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือการวิจัย.....	214
ภาคผนวก ฉ แบบประเมินหลักสูตร.....	217
ภาคผนวก ช แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ การวัดผลสัมฤทธิ์ ทักษะ เจตคติ ของนักเรียนต่อการเรียน.....	235
ภาคผนวก ซ คำ IOC และคำอ่านจากจำแนกของเครื่องมือการวิจัย.....	260
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	288

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การประเมินหลักสูตร โดยใช้เทคนิคปุยชองค์.....	19
2 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม.....	53
3 ร้อยละของผู้แสดงระดับความคิดเห็น.....	54
4 โครงสร้างเนื้อหาและอัตราเวลาเรียน.....	56
5 แผนการจัดการเรียนรู้	60
6 ความเที่ยงตรงของเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร.....	65
7 แบบแผนการทดลอง One Group, Pretest-Posttest Design.....	70
8 แบบแผนการทดลอง One Group, Posttest Design.....	71
9 ผลการประเมินหลักสูตรแบบปุยชองค์.....	74
10 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน.....	76
11 ค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะทางการปฏิบัติตามวิชาที่นำมาบูรณาการ.....	77
12 ร้อยละของระดับคะแนนทักษะทางการปฏิบัติตามวิชาที่นำมาบูรณาการ.....	78
13 ร้อยละของคะแนนทักษะทางการปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย (โครงงาน).....	79
14 ร้อยละของระดับคะแนนทักษะทางการปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย (โครงงาน).....	80
15 ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะทางการปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย (การรำ).....	80
16 ร้อยละของระดับคะแนนทักษะทางการปฏิบัตินาฏศิลป์ไทย (การรำ).....	81
17 ผลการทดสอบวัดเจตคติต่อการเรียนของนักเรียนหลังทดลอง.....	81
18 ค่า IOC ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง บุคลคลสำคัญในห้องถีน.....	261
19 ค่า IOC ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การเขียนภาพการคุณประกอบเรื่อง.....	262
20 ค่า IOC ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง กลอนสุภาพ (กลอนแปด).....	263
21 ค่า IOC ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การขับร้อง.....	264
22 ค่า IOC ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ระบบการลงทะเบียน.....	265
23 ค่า IOC ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามหลักสูตรห้องถีน แบบบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบบการลงทะเบียนชุมพรรำลีก.....	266
24 ค่า IOC ของแบบทดสอบวัดทักษะทางการปฏิบัติ ตามหลักสูตรห้องถีน แบบบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบบการลงทะเบียนชุมพรรำลีก.....	267

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
25 ค่า IOC ของแบบทดสอบวัดเขตคติต่อการเรียนตามหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ระบำกรรมหลวงชุมพรรำลึก.....	268
26 ค่าอำนาจจำแนก (r) ค่าความยากง่าย (p) ค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบก่อนเรียน	269
27 ค่าอำนาจจำแนก (r) ค่าความยากง่าย (p) ค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบหลังเรียน	273
28 ค่าอำนาจจำแนก (r) ค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบวัดเขตคติต่อหลักสูตรท้องถิ่น	277
29 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน-หลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	278
30 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน-หลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	279
31 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน-หลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	280
32 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน-หลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	281
33 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน-หลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 5	282
34 ผลการประเมินทักษะทางการปฏิบัติ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 – 4	283
35 ผลการประเมินทักษะทางการปฏิบัติ หน่วยการเรียนรู้ที่ 5	284
36 คะแนนการเรียนรู้ตามหลักสูตร	285
37 ผลการเรียน (Grade) ตามหลักสูตร	286
38 ผลการทดสอบวัดเขตคติต่อการเรียน	287

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 รูปแบบการจัดทำหลักสูตรบูรณาการของฟอกร์ทตี.....	24
2 ผังโนนทัศน์สาระการเรียนรู้กุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ช่วงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3.....	30
3 ภาพชุดศัลกรรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ กองทัพเรือ.....	43
4 กระบวนการวิจัย.....	73